

Brüssel, 18.5.2016
COM(2016) 338 final

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

**milles käsitletakse Malta 2016. aasta riiklikku reformikava
ja esitatakse nõukogu arvamus Malta 2016. aasta stabiilsusprogrammi kohta**

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Malta 2016. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Malta 2016. aasta stabiilsusprogrammi kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,¹ eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitusi²,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone³,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeltõlget,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

- (1) 26. novembril 2015 võttis komisjon vastu iga-aastase majanduskasvu analüüsi,⁴ mis tähistas majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta (2016) algust. Euroopa Ülemkogu kiitis oma 17.–18. märtsi 2016. aasta kohtumisel heaks iga-aastase majanduskasvu analüüsi prioriteedid. 26. novembril 2015 võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande,⁵ milles ei nimetatud Maltat ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida. Samal päeval võttis komisjon vastu ka soovitusel euroala majanduspoliitikat käsitleva nõukogu soovitusel kohta⁶. 18.–19. veebruaril 2016 kiitis Euroopa Ülemkogu soovitusel heaks ja 8. märtsil 2016 võttis nõukogu selle vastu. Kuna Malta rahaühik

¹ EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.

² COM(2016) 338 (final).

³ P8_TA(2016)0058, P8_TA(2016)0059 ja P8_TA(2016)0060.

⁴ COM(2015) 690 (final).

⁵ COM(2015) 691 (final).

⁶ COM(2015) 692 (final).

on euro ning majandus- ja rahaliidu riigid on üksteisega tihedalt seotud, peaks Malta tagama kõnealuse soovitusse täieliku ja õigeaegse täitmise.

- (2) 26. veebruaril 2016 avaldati 2016. aasta aruanne Malta kohta⁷. Selles hinnati Malta edusamme 14. juulil 2015 nõukogu vastu võetud riigipõhiste soovitusete täitmisel ja strateegia „Euroopa 2020“ riiklike eesmärkide suunas liikumisel.
- (3) Malta esitas 15. aprillil 2016 nii oma 2016. aasta riikliku reformikava kui ka 2016. aasta stabiilsusprogrammi. Selleks et võtta arvesse kõnealuste dokumentide omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal.
- (4) Asjakohaseid riigipõhiseid soovitusi on võetud arvesse Euroopa struktuuri- ja investeerimisfonde 2014.–2020. aasta programmide koostamisel. Nagu on nähtud ette määruse (EL) nr 1303/2013 artikliga 23, võib komisjon juhul, kui on vaja toetada asjaomaste nõukogu soovitusete täitmist, nõuda, et liikmesriik vaataks läbi oma partnerluslepingu ja asjaomased programmid ning teeks nende muutmise ettepanekud. Komisjon esitas täiendavad üksikasjad kõnealuse sätte kasutamise kohta suunistes⁸ selle kohta, kuidas rakendada meetmeid Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide tõhususe sidumiseks usaldusväärse majandusjuhtimisega.
- (5) Malta suhtes kohaldatakse praegu stabiilsuse ja kasvu pakti ennetuslikku osa ning võlareeglit. 2016. aasta stabiilsusprogrammi kohaselt on valitsusel kavas parandada nominaalset eelarvepositsiooni 2019. aastaks ülejäägini 0,1 % SKPst. Struktuurne eelarvepositsioon paraneb järk-järgult, nii et 2019. aastaks saavutab Malta keskpika perioodi eelarve-eesmärgi, st struktuurset tasakaalus eelarvepositsiooni. Stabiilsusprogrammi kohaselt peaks valitsemissektori võla suhe SKPsse langema 2016. aastal 62,6 %-ni SKPst ja jätkama langust, jõudes 2019. aastal 55,5 %-ni. Eelarveprognooside aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on 2016. aasta osas usutav ja 2017.–2019. aasta osas ettevaatlik, kuid kavandatud eelarvepuudujäägi eesmärkide saavutamiseks alates 2017. aastast võetavaid meetmeid ei ole piisavalt täpselt kirjeldatud. Komisjoni 2016. aasta kevadprognoosi kohaselt varitseb suur oht, et 2015. ja 2016. aastal kokku ning kui poliitikat ei muudeta, siis ka 2017. aastal kaldutakse märkimisväärselt kõrvale soovitatud kohandamisest keskpika eesmärgi suunas; see tuleneb eelkõige 2015. aasta kõrvalekaldest, mida tuleb 2016. aastal korrigeerida. 2015. aasta kõrvalekallet saab osaliselt seletada investeringute järsu kasvuga, mis tulenes suures osas ELi vahendite erakordselt intensiivsest kasutusest enne 2007.–2013. programmitöö perioodi lõppu. Selleks et vähendada 2015.–2016. aasta kõrvalekallet, sisaldab 2016. aasta stabiilsusprogramm 2016. aastat hõlmavaid täiendavaid meetmeid, mida ei olnud võimalik veel kevadprognoosi lisada. Nende meetmete eesmärk on vähendada esmaseid kulusid (0,16 % võrra SKPst), eelkõige töötajatele makstavate hüvitiste, vahetarbimise ja kapitalisiirete valdkonnas. Lisaks on läbi vaadatud mõned hinnangud 2016.–2019. aastat hõlmavate tulumeetmete kohta, et esitada ajakohasemat teavet, samuti 2015. aasta meetmete tegelik mõju. Kõigi nende meetmete puudujääki vähendav netomõju on 0,2 % SKPst. Võrreldes komisjoni prognoosiga parandaks nende meetmete arvesse võtmine struktuurset kohandamist ja struktuurne eelarvepositsioon osutaks teatavale keskmisele kõrvalekaldele 2015.–2016. aastal, 2017. aastal aga püsiks olulise kõrvalekalde oht. Malta peaks eeldatavasti nii 2016. kui ka 2017. aastal saavutama võla vähendamise sihttaseme. Stabiilsusprogrammile antud hinnangu põhjal ja komisjoni 2016. aasta

⁷

SWD(2016) 86 (final).

⁸

COM(2014) 494 (final).

kevadprognoosi arvesse võttes näeb nõukogu ohtu, et Malta ei täida stabiilsuse ja kasvu pakti nõudeid. Seepärast tuleb tal nõuete täitmiseks võtta 2016. ja 2017. aastal täiendavaid meetmeid.

- (6) Maltal on jätkuvalt probleemiks riigi rahanduse pikaajaline jätkusuutlikkus. Selle peamine põhjus on elanikkonna vananemisega seotud kulude, näiteks tervishoiu- ja pikaajalise hoolduse kulude ning pensionikulude mõju eelarvele. Pensionisüsteemi puhul tuleb saavutada jätkusuutlikkus ja tagada samal ajal piisav pensionisissetulek. Pensionikulud olid 2013. aastal alla ELi keskmise, st 9,6 % SKPst, kuid 2060. aastaks kasvavad need prognooside kohaselt 12,8 %ni, mis on ELis üks kõrgemaid näitajaid. 2016. aasta märtsis võttis valitsus vastu mitu meetet pensionisüsteemi jätkusuutlikkuse ja piisavuse tagamiseks, kuid nende mõju eelarvele ei ole veel hinnatud. Süsteemi piisavuse parandamiseks arendatakse ka 2016. aastal edasi sissemakselist riiklikku miinimumpensioni, et saavutada 2027. aastaks eesmärk 60 % mediaansissetulekust ja suurendada süsteemiga hõlmatud elanikkonda. Reformi tulemuslikkus sõltub eakama elanikkonna tööalase konkurentsivõime tagamisest. Lisaks pensionikuludele kasvavad prognooside kohaselt ELi keskmisest kiiremini ka avaliku sektori kulutused tervishoiule ja pikaajalisele hooldusele, st vastavalt 2,1 % ja 1,2 % SKPst. Ametiasutused on võtnud vastu riikliku tervishoiusüsteemi strateegia ja vaatavad tervishoiukulutusi läbi, et parandada kulude tõhusust. Selle töö tulemusel saavutatav kokkuhoid ei ole siiski veel nähtav. Pikaajalisele jätkusuutlikkusele aitaks kaasa võimalike säästude kasutamine prognooside kohaselt suurenevate kulude katmiseks.
- (7) Ehkki on tehtud olulisi investeeringuid, ei ole haridus- ja koolitustulemused ikka veel eesmärgiks seatud tasemel. See mõjutab tööjõu pakkumise kvaliteeti ja tööjõus osalemise määra. Malta tööjõu haridustase on ikka veel üks madalamaid ELis. Malta rakendab ulatuslikku elukestva õppe strateegiat, kuid elukestva õppe programmides osaletakse ikka veel vähe, eriti madala haridustasemega inimeste seas. Selles valdkonnas tuleb tegeleda sihipärase teavitamisega, koolituse kättesaadavamaks muutmisega ning haridus- ja koolitusasutuste ja tööandjate vaheliste partnerlussuhetega. 2015. aastal kiideti heaks juriidiline teatis õpetajate pideva kutsealase arengu instituudi (Institute for Education) asutamise kohta. Instituudi peamised eesmärgid on: i) pakkuda õpetajatele igapäevases kutsetegevuses vajalikke oskusi; ii) olla haridustöötajate kohtumiste ja kogemustevahetuse sõlmpunkt ning iii) edendada koolijuhtimist. Instituudi töö on käima läinud ja ootuste kohaselt saab sellest õpetajate kutsealase arengu oluline edendaja. Vaja on jälgida selles valdkonnas tehtavaid edusamme.
- (8) Kui välja arvata ühekordsed suuremahulised projektid 2014.–2015. aastal, on investeeringud Maltal vaibunud, mis peegeldab majanduses toimuvaid muutusi ja kitsaskohti. See on peamiselt seotud vähem kapitalimahukate teenusesektorite tähtsuse suurenemisega, mis vähendab majanduse tulevase investeerimisvajadusi. Siiski esineb jätkuvalt probleeme, mis mõjutavad investeerimisaktiivsust riigis, näiteks ebapiisav innovatsioonivõimekus, oskustega seotud kitsaskohad, avaliku halduse ja kohtusüsteemi ebatõhusus, regulatiivne koormus ja märkimisväärsed liiklusummikud.
- (9) Üks peamisi takistusi välisinvesteeringute tegemiseks on transport ja logistikataristu. Transpordi väliskulud Malta majanduses on märkimisväärsed. Need kulud tulenevad peamiselt riigi transpordivõrgu ebatõhusast kasutamisest ja asjaolust, et puudub tegelik alternatiiv sõiduautode kasutamisele. Lisaks sellele on riikliku transpordisektori jätkusuutlikkuse puhul tõsiseks probleemiks erasõidukite suur arv,

saastus ja liiklusummikud. Seni ei ole rakendatud ulatuslikku transpordistrateegiat vaatamata sellele, et riikliku transpordistrateegia ja üldkava väljatöötamine on eeltingimus, et saada juurdepääs ELi struktuuri- ja investeerimisfondide vahenditele (2014–2020), mida kasutatakse transpordiinvesteeringute kaasrahastamiseks.

- (10) Valitsus on astunud mitmeid samme, et parandada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) juurdepääsu rahastamisele. Nende sammude eesmärk on pakkuda oma- ja riskikapitali, kuna need on viimastel aastatel osutunud kitsaskohaks. Lisaks hõlmavad edasised meetmed keskse krediidiregistri ja arengupanga loomist ning Malta börsi käivitavat platvormi, mis on kavandatud konkreetset selleks, et aidata VKEdel kapitalituru kaudu rahalisi vahendeid hankida. Ehkki jätkuvalt esineb raskusi juurdepääsul pangaväliste vahendite, on Malta VKEdel parem rahastamiskeskond kui paljudel VKEdel mujal ELis.
- (11) Komisjon on Euroopa poolaasta raames Malta majanduspoliitikat põhjalikult analüüsinud ja avaldanud tulemused 2016. aasta riigipõhises aruandes. Ta on hinnanud ka stabiilsusprogrammi ja riiklikku reformikava ning varasematel aastatel Maltale esitatud soovitude järelmeetmeid. Hindamisel on võetud arvesse kõnealuste dokumentide asjakohasust Malta eelarve- ja sotsiaal-majanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhiste, pidades silmas vajadust tugevdada ELi üldist majandusjuhtimist, lisades tulevastesse riiklikesse otsustesse ELi tasandi panuse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitusel kajastuvad allpool esitatud soovitudes 1 ja 2.
- (12) Võttes arvesse kõnealust hindamist, on nõukogu stabiilsusprogrammi läbi vaadanud ja tema arvamus⁹ selle kohta kajastub eelkõige soovitudes 1,

SOOVITAB Maltal võtta 2016.–2017. aastal järgmisi meetmeid.

1. Võttes arvesse olulise kõrvalekalde suurt riski, saavutada 2016. ja 2017. aastal eelarve kohandamine 0,6 % ulatuses SKPst keskpika perioodi eelarve-eesmärgi suhtes, võttes vajalikke struktuurimeetmeid. Võtta meetmeid riigi rahanduse pikaajalise jätkusuutlikkuse tagamiseks.
2. Võtta meetmeid tööjõu pakkumise tugevdamiseks, eelkõige madala kvalifikatsiooniga inimeste elukestvas õppes osalemise määra suurendamise kaudu.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

⁹

Vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.